

EVROPSKÁ KOMISE

V Bruselu dne 20.III.2006
K(2006)973

**Věc: Státní podpora N 22/2006 – Česká republika
„Výzkum pro řešení regionálních disparit“**

Pane ministře,

1. POSTUP:

Elektronickým oznámením ze dne 11. ledna 2006, které bylo zaregistrováno týž den, oznámila Česká republika výše uvedený režim podpory. Následně zaslalo Stálé zastoupení České republiky při EU další oznámení od Ministerstva pro místní rozvoj týkající se dané věci: emailem ze dne 10. 2. 2006, který byl zaregistrován ve stejný den, oznámení týkající se úpravy režimu na možná budoucí vhodná opatření; emailem ze dne 21. 2. 2006, který byl doručen ve stejný den, týkající se ročních zpráv o provádění režimu.

2. POPIS OZNÁMENÉHO REŽIMU PODPORY:

- Cíle a odpovídající podprogramy:

Program poskytuje podporu na výzkum a vývoj. Jeho cílem je provádění priorit regionální politiky České republiky. Za tímto účelem se režim zaměřuje na řadu specifických cílů:

- identifikace a kvantifikace regionálních disparit;
- rozbor příčin takových disparit;
- vytvoření návrhů s cílem odstranit disparity;

JUDr. Cyril SVOBODA
ministr zahraničních věcí
Ministerstvo zahraničních věcí České republiky
Loretánské náměstí 5
118 00 Praha 1
Česká republika

- identifikace klíčových faktorů problematického vývoje v oblasti konkurenceschopnosti, inovací a podpory výzkumu a vývoje, přístupu ke vzdělání, územního plánování, cestovního ruchu a bytové výstavby;
- analýzy a rozlišování jevu s vysokým stupněm spontánnosti a jevu, který lze účinně kontrolovat zákonnými opatřeními;
- průzkum teoretických výchozích bodů pro politiku regionálního rozvoje a jejích prvků, které jsou zaměřeny na disparity;
- definice nástrojů používaných ke snížení regionálních disparit v posuzovaných oblastech;
- vytvoření vhodných kritérií pro posouzení regionálního rozvoje a účinnosti opatření

Tyto cíle budou sloužit čtyřem odpovídajícím podprogramům:

1. podpora regionálního rozvoje,
2. cestovní ruch,
3. bydlení,
4. územní plánování.

Výzkum prováděný podle tohoto režimu se zaměřuje hlavně na rozdíly v životní úrovni obyvatelstva v podporovaných regionech. České orgány očekávají výsledky ve formě studií, publikací, návrhů informačních systémů a databází, internetových dokumentů, metodik, konferencí a technických norem a doporučení.

- Právním základem programu podpory je:
 - zákon č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu a vývoje z veřejných prostředků a o změně některých souvisejících zákonů,
 - nařízení vlády č. 461/2002 Sb., o účelové podpoře výzkumu a vývoje z veřejných prostředků a o veřejné soutěži ve výzkumu a vývoji,
 - usnesení vlády ze dne 26. října 2005 č. 1379 k návrhu programu výzkumu a vývoje „Výzkum pro řešení regionálních disparit“,
 - programové prohlášení „Výzkum pro řešení regionálních disparit“.
- Doba trvání:

Podpora podle tohoto programu bude poskytována od 1. 1. 2007 do 31. 12. 2011. České orgány předpokládají, že program bude vyhlášen v roce 2006.

- Příjemci:

Režim povoluje podpory velkým podnikům a malým a středním podnikům, ústředním a místním orgánům státní správy, státním organizacím nebo územním samosprávným celkům, výzkumným institucím, zařízením veřejného vyššího vzdělávání a výzkumu a jiným neziskovým organizacím na jejich neziskové činnosti. U neziskových organizací bude podpora poskytnuta pouze příjemcům, kteří nepodnikají v oblastech, na které se tento program zaměřuje. Podpora může být poskytnuta také dalším právníkům a fyzickým osobám.

Podpora podle tohoto režimu bude poskytnuta na základě výsledků veřejné soutěže v oblasti výzkumu a vývoje. České orgány předpokládají, že se režimu podpory bude účastnit 101 – 500 příjemců. Počet zařízení vyššího vzdělávání a výzkumných zařízení, na které se bude vztahovat režim podpory, je odhadován na 150.

Program není odvětvově specifický. Usnesení vlády č. 1379 stanoví, že na projekty v odvětví zemědělství (týkající se produktů uvedených v seznamu v příloze I Smlouvy o ES) nebude v rámci oznámeného programu poskytnuta podpora.

- Forma podpory:

Pomoc z veřejných prostředků bude mít formu nevratných přímých dotací.

- Stádia výzkumu a vývoje

Podpora je podle oznámeného programu omezena na základní výzkumné projekty. Usnesení č. 1379 stanoví, že způsobilými projekty jsou výlučně ty projekty, které jsou uvedeny v příloze 1 Rámce Společenství pro poskytování státní podpory na výzkum a vývoj¹ (dále jen „rámec pro výzkum a vývoj“).

České orgány poskytly příklady hlavních činností, které jsou způsobilé pro podporu, zejména výzkum v oblasti „Rozvoj venkovských oblastí“ a v oblasti „Veřejné prostory a místní rozvoj“,

- Způsobilé náklady:

- náklady na zaměstnance zabývající se pouze výzkumnou činností,
- náklady na dlouhodobý majetek užívaný výhradně a trvale na výzkumnou činnost,
- náklady na užívání pozemků a prostor využívaných výhradně a trvale na výzkumnou činnost (vybavení a nástroje),

¹ (96/C/ 45/06); Úř.věst. C 45, 17.2.1996, s. 5.

- náklady na konzultace a podobné služby, které se využívají výlučně pro výzkumnou činnost, včetně výzkumu, technických znalostí a patentů atd., nabytých z vnějších zdrojů,
- dodatečné režijní náklady, jejichž vznik bezprostředně souvisí s výzkumnou činností,
- další provozní náklady (náklady na materiál, dodávky a podobné výrobky, jejichž vznik bezprostředně souvisí s výzkumnou činností).
- Usnesení vlády č. 1379 stanoví, že v souladu s nařízením vlády č. 461/2002 Sb. mohou požadované náklady malých a středních podniků zahrnovat náklady a výdaje, které vznikly v souvislosti se zveřejněním výsledků projektu a se zajištěním práv k takovým výsledkům (např. žádost o registraci a registrace patentů, průmyslových vzorů a udržovacích poplatků). Usnesení vlády č. 1379 dále stanoví, že bude použita definice Společenství malých a středních podniků².

- Rozpočet:

Průměrné roční rozpočtové položky v plánovaném pětiletém období činí 86,21 mil. CZK (přibližně 3 miliony EUR). Plánovaný celkový rozpočet opatření činí 431,30 mil. CZK (přibližně 15 milionů EUR)³.

- Intenzita podpory, pravidlo kumulace, individuální oznámení:

Maximální intenzita podpory, která je přípustná pro základní výzkumné projekty činí 100 %.

Podporu poskytnutou podle oznámeného programu nelze ke krytí stejných nákladů kumulovat s jakoukoli podporou, která plyne z jiných místních, regionálních nebo vnitrostátních zdrojů nebo ze zdrojů Společenství.

Orgány České republiky se zavázaly oznámit každý jednotlivý projekt, na který má být poskytnuta podpora podle oznámeného programu, jehož náklady překročí 25 milionů EUR a navržená částka podpory na daný projekt přesáhne 5 milionů EUR.

- Spolupráce ve výzkumu, šíření výsledků; práva duševního vlastnictví

Práva duševního vlastnictví nebudou vždy automaticky vyhrazena organizacím veřejného výzkumu. Práva duševního vlastnictví, která vyplývají z podporovaných projektů společného výzkumu prováděného s podniky budou spíše vyhrazena v souladu s podmínkami uvedenými v dohodě o využití výsledků výzkumu. Takovou dohodu

² Úř.věst. L 124, 20.5. 2003, s. 36.

³ Podle směnného kurzu EUROSTATu činil průměrný kurz v lednu 2006 28,722 CZK/EUR.

požadují příslušná ustanovení zákona č. 130/2002 Sb. Podle usnesení vlády č. 1379 požaduje taková dohoda, aby výtěžky z prodejů výsledků výzkumných činností byly rozděleny mezi příjemci. Orgán, který poskytuje podporu, zajistí, aby neexistovaly žádné další výhody pro podniky, které vyplývají z nerovnoměrného rozdělení příjmů mezi institucemi veřejného sektoru a obchodními společnostmi.

Usnesení vlády č. 1379 stanoví, že, je-li podpora vyplacena jako součást společných výzkumných činností, budou dodržovány podmínky stanovené v bodu 5.8 rámce pro výzkum a vývoj.

České orgány potvrdily, že v souladu s bodem 5.2 rámce pro výzkum a vývoj musí příjemci podpory poskytnout informace o výsledcích výzkumu prostřednictvím veřejného informačního systému výzkumu a vývoje⁴ a musí tyto výsledky zpřístupnit za tržních a nediskriminačních podmínek. Příjemci musí zveřejnit výsledky společných výzkumných činností pouze pokud lze tyto výsledky patentovat. Usnesení vlády č. 1379 dále požaduje, aby veškerá práva duševního vlastnictví využívali příjemci transparentně a nediskriminačně.

- **Motivační účinek:**

České orgány prohlásily, že motivační účinek podpory poskytnuté velkým společností bude stanoven s ohledem na zaměření a charakter režimu. Charakter bude neobchodní a režim nebude uskutečněn bez státní podpory.

Usnesení č. 1379 stanoví, že motivační účinek bude posouzen ex ante, aby bylo zajištěno, že výzkum a vývoj nepřekročí rozsah obvyklých činností v oblasti výzkumu a vývoje daných velkými podniky. Uvedené usnesení také předpokládá, že tento přístup bude využit k ověření vztahu k obvyklým výdajům určité obchodní společnosti v oblasti výzkumu a vývoje, jejích ostatních činností a k ověření zvýšení konkurenceschopnosti a zaměstnanosti.

Pokud jde o roční zprávy o provádění režimu, zavázaly se české orgány, že budou předkládat tyto zprávy v souladu s bodem 7 rámce pro výzkum a vývoj. Kromě toho potvrdily, že při předkládání těchto zpráv prokáží v souladu s bodem 6.3 rámce pro výzkum a vývoj, že je podpora nezbytnou motivací pro velké podniky.

3. POSOUZENÍ:

3.1. Existence podpory ve smyslu čl. 87 odst. 1 Smlouvy o ES

Pokud jde o dotace podnikům, vztahuje se na navrhovaná opatření čl. 87 odst. 1 Smlouvy o ES. Oznamovaný režim je financován z rozpočtu České republiky, a tedy ze státních zdrojů. Zvýhodňuje omezený počet podniků, které budou vybrány v průběhu provádění

⁴ Podle čl. 30 odst. 1 zákona č. 130/2002 Sb. je informační systém výzkumu a vývoje informačním systémem veřejné správy zajišťujícím shromažďování, zpracování, poskytování a využívání údajů o výzkumu a vývoji podporovaném z veřejných prostředků.

režimu. Opatření je tedy selektivní. Dotace poskytované podle programu kromě toho příjemcům umožňují zlepšit jejich celkovou finanční situaci a postavení na trhu. Zkoumaný program nevyklučuje poskytnutí podpory podnikům, které vyvíjejí činnost v hospodářských oblastech, ve kterých se uskutečňuje obchod uvnitř Společenství. Je proto třeba předpokládat, že zkoumané dotace pravděpodobně naruší hospodářskou soutěž a ovlivní obchod mezi členskými státy. Proto dospěla Komise k závěru, že opatření představuje státní podporu ve smyslu čl. 87 odst. 1 Smlouvy o ES.

Podle bodu 2.4 rámce pro výzkum a vývoj se „na veřejné financování výzkumu a vývoje veřejnými neziskovými zařízeními vyššího vzdělávání nebo výzkumnými zařízeními zpravidla nevztahuje čl. 92 odst. 1 (nyní čl. 87 odst. 1) Smlouvy o ES“. České orgány potvrzují, že tato kategorie příjemců má veřejný charakter a že obdrží dotace pouze na činnosti, které nemají hospodářskou povahu. V důsledku toho nelze v dotčených oblastech považovat veřejná zařízení vyššího vzdělávání a výzkumná zařízení za podniky. Pokud jde o možné vedlejší účinky veřejného financování na potenciální hospodářské činnosti, Komise poznamenává, že tyto subjekty mají povinnost vést pro každý projekt výzkumu a vývoje podporovaného podle oznámeného programu oddělené účetnictví. S ohledem na skutečnost, že výsledky výzkumu a vývoje jsou zpřístupněny podnikům ve Společenství na nediskriminačním základě, dochází Komise k závěru, že podpora poskytovaná této skupině příjemců nepředstavuje státní podporu ve smyslu čl. 87 odst. 1 Smlouvy o ES.

3.2. Oprávněnost poskytované podpory

Komise poznamenává, že české orgány splnily požadavky čl. 88 odst. 3 Smlouvy o ES a oznámily režim podpory před jeho zavedením. Aby mohla uvedená opatření vstoupit v platnost, musí být schválena Komisí.

3.3. Slučitelnost podpory

Komise zhodnotila slučitelnost oznámeného programu podpory podle čl. 87 odst. 3 písm. c) Smlouvy o ES a ve světle rámce pro výzkum a vývoj. Současný rámec pro výzkum a vývoj byl prodloužen do doby, než vstoupí v platnost nový dokument, nejpozději do 31. 12. 2006⁵. Proto, s ohledem na dobu trvání oznámeného programu, Komise poznamenává, že české orgány prohlásily, že jej pozmění, aby zajistily jeho soulad s budoucími pravidly, které nahradí rámec pro výzkum a vývoj. Orgány České republiky také poskytly ujištění, že v případě potřeby program upraví v souladu s vhodnými opatřeními, která navrhne Komise a budou ji o tom informovat.

- Stádia výzkumu a vývoje

Stádia výzkumu a vývoje podporovaná podle oznámeného režimu, zejména základní výzkum, jsou v souladu s odpovídajícími definicemi uvedenými v příloze I rámce pro výzkum a vývoj.

⁵ (2005/C 310/08) Úř.věst. C 310, 8.12.2005, s. 10.

- Způsobilé náklady:

Komise konstatuje, že způsobilé náklady jsou v souladu s definicí uvedenou v příloze II rámce pro výzkum a vývoj. Komise dále poznamenává, že v souladu s bodem 5.7 rámce pro výzkum a vývoj budou pro poskytnutí podpory na patentové náklady způsobilé pouze malé a střední podniky.

- Intenzita podpory, pravidlo kumulace, individuální oznámení:

Komise bere na vědomí potvrzení českých orgánů týkající se podmínek podpory základního výzkumu, zejména, že charakter režimu je neobchodní, jeho výsledky jsou přístupné šíření na nediskriminačním základě a za tržních podmínek, a že výsledky aplikovaného výzkumu nebudou využity k podnikatelským účelům a budou šířeny v širokém měřítku. Komise proto dochází k závěru, že podpora poskytovaná na činnosti v oblasti základního výzkumu (s mírou podpory ve výši až 100 %) je slučitelná s bodem 5.2 rámce pro výzkum a vývoj.

Pokud jde o státní podporu projektů prováděných veřejnými výzkumnými institucemi společně s podniky, Komise poznamenává, že se české orgány zavazují řídit se bodem 5.8 rámce pro výzkum a vývoj. Pokud by proto příspěvek veřejných výzkumných institucí na výzkum prováděný společně s podniky představoval státní podporu, nebude překročena intenzita podpory ve výši 100 % způsobilých nákladů.

Komise poznamenává, že kumulace podpory poskytované v rámci oznámeného programu s jakoukoli jinou podporou poskytovanou z místních, regionálních, národních zdrojů nebo zdrojů Společenství na pokrytí stejných nákladů je vyloučena.

Kromě toho orgány České republiky potvrdily dodržování individuální oznamovací povinnosti uvedené v rámci pro výzkum a vývoj (bod 4.7).

Usnesení č. 1379 stanoví, že zemědělské produkty uvedené v příloze I Smlouvy o ES jsou z rozsahu oznámeného programu vyloučeny.

- Motivační účinek; roční zprávy:

Orgány České republiky se zavázaly předkládat roční zprávy o provádění oznámeného programu, které budou obsahovat i informace prokazující motivační účinek podpory poskytnuté velkým společnostem.

4. ZÁVĚR

Komise shledala, že podpora, která má být poskytována na základě režimu podpory „Výzkum pro řešení regionálních disparit“, je slučitelná se společným trhem podle čl. 87 odst. 3 písm. c) Smlouvy o ES a rozhodla se proto nevznést námitky proti oznámenému opatření.

Komise připomíná orgánům České republiky, že v souladu s článkem 88 odst. 3 Smlouvy ES musí být všechny záměry na refinancování, úpravy nebo změny tohoto režimu podpory oznámeny Komisi v souladu s ustanoveními nařízení Komise (ES) č. 794/2004,

kterým se provádí nařízení Rady (ES) č. 659/1999, jímž se stanoví prováděcí pravidla k článku 93 (nyní článek 88) Smlouvy o ES (Úř. věst. L 140, 30.4. 2004, s.1).

Komise dále připomíná, že se orgány České republiky zavázaly předkládat roční zprávy o provádění oznámeného programu, které budou obsahovat i informace prokazující motivační účinky podpory poskytnuté velkým společnostem.

Pokud tento dopis obsahuje důvěrné informace, které by neměly být zpřístupněny třetím stranám, uvědomte o tom prosím Komisi do patnácti pracovních dnů od data jeho přijetí. Neobdrží-li Komise v tomto termínu odůvodněnou žádost, bude to považovat za Váš souhlas se zpřístupněním plného znění tohoto dopisu třetím stranám a se zveřejněním plného znění tohoto dopisu v závazném jazykovém znění na této internetové adrese:

http://europa.eu.int/comm/secretariat_general/sgb/state_aids/.

Žádost zašlete doporučeně nebo faxem na adresu Generálního ředitelství pro hospodářskou soutěž Evropské komise:

European Commission
Directorate General for Competition
State Aid Greffe
B-1049 Brussels
Fax č.: (+32-2) 296 12 42

S úctou,

Za Komisi

Neelie KROES
členka Komise